

Ders : Uluslararası Kamu Maliyesi

Konu : Kamu maliyesinde değişim

Prof. Dr. N. Semih ÖZ

23 Mart 2020; Ankara

Kamu hizmetleri

KİT'ler özelleştirmeye başladı.

Kamu hizmetlerinin görülme biçimi değışmeye başladı.

Kamu hizmetlerinin bazıları özelleştirildi.

Kamu hizmetleri, kamu özel ortaklığıyla görülmeye başladı.

Kamu harcamaları

Bir çok ülkede kamu harcamaları önemli ölçüde arttı.
Bütçelerde sosyal güvenlik payları artmaya başladı.

Kamu gelirleri

Arz yanlı iktisat anlayışı içerisinde vergi oranları 1980'li yıllardan itibaren önemli ölçüde düşmeye başladı.

Bu yıllarda ABD'de Ronald Reagan ve İngiltere'de Margaret Thatcher dönemlerinde vergi oranlarında önemli ölçüde indirim yapıldı.

Sonra diğer ülkeler, vergi oranlarını indirmeye başladı.

Vergi gelirleri

II. Dünya savaşı sonrasında sosyal refah devlet anlayışı içerisinde yüksek vergi oranları, vergi cennetlerinin gelişiminde etkin oldu.

Buna karşılık, devletler önlem olarak vergi oranlarında indirime gitmeye başladılar.

Bkz. Konu 4

Vergi gelirleri

İthal ikamesi politikalarından vazgeçip dışa açık ekonomi modelinin benimsenmesi beraberinde ekonomileri dış etkilere açık hale getirdi.

Çok uluslu şirketler (ÇUŞ), çok sayıda ülkede faaliyette bulunmanın dezavantajları yanında vergisel avantajlarından yararlanmaya başladı.

ÇUŞ'lar transferler fiyatlandırma gibi yöntemleri kullanarak, vergi cenneti ülkelerin sundukları avantajları değerlendirerek vergi matrahlarını azalttılar.

Ulus devletin, kendi coğrafi sınırları içerisinde aldığı mali önlemler yeterli gelmemeye başladı.

Bunun için diğer ülkelerle işbirliğine gitmeye başladılar.

Zarar verici vergi rekabeti, Küresel Forum ya da BEPS gibi çalışmalar bunlara örnek verilebilir.

Vergi gelirleri

Teknoloji alanındaki gelişim, kamu hizmetlerinin sunum yöntemlerini değiştirmeye başladı.

Bireyler, 7 x 24 hizmet veren devlet idarelerinden hizmet almaya başladılar. Örneğin vergi beyannamelerini internet üzerinden göndermeye başladılar.

Vergi gelirleri

E-ticaret, bilinen konvansiyonel ticaret yöntemlerinin yerine 1990'li yıllardan itibaren gelişmeye başladı.

Bu değişim, ulus devletin vergilendirme yetkisini kullanımında sorunlara neden oldu.

Devletler buna karşılık önlemler alma girişimlerinde bulundular.

Örneğin, dijital hizmet vergileri düzenlemeleri son dönemde bir çok ülkede yürürlüğe girmeye başladı.

Vergi harcamalarında değişim

Vergi oranlarında indirimle gidilmesi, vergi harcamalarının azaltılması sonucunu doğurdu.

Devletler, istisna ve muafiyetleri kaldırıp, vergi matrahlarını genişlettiler.

Vergi reformlarının ana teması vergi yükünde değişim olmaya başladı.

Devlet borçları

Devletlerin borçları artmaya başladı.

Serbestleşme politikaları sonucunda finansal piyasalardaki gelişim ve değişim Devletlerin IMF ve Dünya Bankası gibi kurumlar dışında borç bulma yollarını artırdı.

Bir çok Devlet, finansal piyasalarda doğrudan tahvil ihraç etmeye başladı.

Bkz. Konu 6

